

HRVATSKI SABOR

796

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRIVATNOJ ZAŠTITI

Prolašavam Zakon o privatnoj zaštiti, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 9. travnja 2003.

Broj: 01-081-03-1336/2

Zagreb, 14. travnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O PRIVATNOJ ZAŠTITI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine koju ne osigurava država i iznad opsega koji osigurava država (u daljnjem tekstu: privatna zaštita), propisuju uvjeti za njezino obavljanje, uvjeti i način rada osoba koje obavljaju poslove privatne zaštite, te nadzor njihova rada.

Pravne osobe i obrtnici koji imaju odobrenje za obavljanje poslova privatne zaštite ne smiju primjenjivati operativne metode i sredstva koje na temelju posebnih propisa primjenjuju Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i druga tijela državne uprave.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. Tjelesna zaštita razumijeva zaštitu osoba i imovine koja se obavlja osobnom nazočnošću osobe koja obavlja poslove zaštite i njegovom zaštitnom aktivnošću, bez dominantne uporabe tehničkih sredstava i naprava.

2. Tehnička zaštita razumijeva stvaranje tehničkih uvjeta za sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema šticenoj osobi ili imovini.

3. Odobrenje Ministarstva za obavljanje privatne zaštite je rješenje kojim se pravnim osobama i obrtnicima za privatnu zaštitu, koji ispunjavaju propisane uvjete, dopušta obavljanje te djelatnosti.

4. Dopuštenje policijske uprave za obavljanje poslova privatne zaštite je rješenje kojim se osobama koje ispunjavaju propisane uvjete dopušta obavljanje tih poslova.

5. Unutarnja čuvarska služba je unutarnja ustrojstvena jedinica koju pojedina pravna osoba ili obrtnik ustrojava radi zaštite svojih objekata, prostora i osoba koje borave u tim objektima i prostorima.

II. NAČIN OBAVLJANJA DJELATNOSTI PRIVATNE ZAŠTITE

Članak 3.

Djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom, uz primjenu pravila postupanja propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 4.

Djelatnost privatne zaštite mogu obavljati pravne osobe koje su registrirane za obavljanje poslova

privatne zaštite kod nadležnoga trgovačkog suda, osim tajnih društava.

Obrtnici mogu obavljati poslove tehničke zaštite, a poslove tjelesne zaštite samo za vlastite potrebe sukladno odredbama ovoga Zakona o unutarnjoj čuvarskoj službi.

Članak 5.

Djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove koji za cilj imaju zaštitu osoba i imovine, a osobito:

1. osiguranje mirnih prosvjeda i javnih okupljanja,
2. osiguranje stambenih i poslovnih prostora,
3. neposredna tjelesna zaštita osoba (tjelohranitelji),
4. zaštita prirodnih dobara i okoliša,
5. osiguranje i pratnja novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti.

Poslove iz stavka 1. točke 5. ovoga članka pravne osobe koje imaju unutarnju čuvarsku službu mogu obavljati na temelju posebnog odobrenja koje izdaje nadležna policijska uprava, sukladno uvjetima koje propisuje ministar unutarnjih poslova.

Članak 6.

Pravne osobe i obrtnici provode privatnu zaštitu na temelju pisanog ugovora sklopljenog s fizičkim i pravnim osobama kojima pružaju zaštitu.

Članak 7.

Osobe koje obavljaju poslove privatne zaštite poduzimaju ovim Zakonom dopuštene mjere i radnje radi sprječavanja i otkrivanja štetnih pojava i protupravnih radnji koje ugrožavaju tjelesnu nepovredivost i narušavaju dostojanstvo osobe te umanjuju vrijednost imovine koja je predmet zaštite.

Članak 8.

Poslovi tjelesne zaštite mogu se obavljati samo unutar šticeenog objekta i oko šticeene osobe do granice prostora za čije su čuvanje zaduženi čuvari.

Iznimno, nadležna policijska uprava može, na prijedlog jedinice lokalne samouprave, izdati odobrenje na temelju kojeg se poslovi tjelesne zaštite mogu obavljati i na javnim površinama.

Članak 9.

Pravna osoba i obrtnik dužni su naknaditi svaku štetu koju njihovi zaposlenici počine u vezi s obavljanjem poslova privatne zaštite ugovornoj stranci ili trećim osobama, ako je do štete došlo zbog postupanja zaposlenika koje je u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i ostalih propisa kojima je uređena djelatnost privatne zaštite.

Pravna osoba i obrtnik imaju pravo na povrat sredstava za naknadu štete iz stavka 1. ovoga članka od osobe koja je pri obavljanju poslova privatne zaštite namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokovala štetu.

Članak 10.

U obavljanju poslova privatne zaštite smiju se rabiti sredstva i naprave koje imaju propisanu kvalitetu proizvoda prema hrvatskim normama, odnosno prihvaćenim pravilima tehničke struke, kada ne postoje hrvatske norme.

Pravne osobe i obrtnici koji obavljaju poslove tehničke zaštite odgovorni su za ispravnost ugrađene tehničke opreme, njeno redovno održavanje i popravak u vrijeme jamstvenog roka.

Članak 11.

Čuvar i zaštitar ne mogu obavljati poslove tjelesne zaštite u pravnoj osobi na temelju ugovora o djelu.

Članak 12.

Pravne osobe smiju nabavljati propisane vrste kratkoga vatrenog oružja za najviše jednu polovinu uposlenih zaštitara.

Pravne osobe smiju koristiti samo oružje koje je u njihovom vlasništvu.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI PRIVATNE ZAŠTITE

1. ODOBRENJE ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI PRIVATNE ZAŠTITE

Članak 13.

Pravna osoba iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona može započeti s radom na temelju odobrenja Ministarstva ako ima:

1. akt o upisu pravne osobe u sudski registar,
2. imenovanu odgovornu osobu u pravnoj osobi koja ispunjava uvjete propisane člankom 18. stavkom 1. ovoga Zakona,
3. akt o razvrstavanju radnih mjesta s popisom odgovornih osoba i poslova te ovlastima zaposlenika za svako radno mjesto,
4. opći akt o zaštitnom znaku pravne osobe,
5. opći akt o radnoj odori,
6. poslovni prostor uređen sukladno propisima o posebnim prostornim i tehničkim uvjetima za smještaj oružja te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda ili zloporaba.

Pravna osoba koja se u sudski registar upisala samo za obavljanje poslova tehničke zaštite ne podnosi dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. točke 5. ovoga članka i ispunjavanju prostornih i tehničkih uvjeta za smještaj oružja.

Članak 14.

Obrtnik može započeti obavljati poslove tehničke zaštite na temelju odobrenja Ministarstva ako ima najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i ispunjava uvjete propisane člankom 18. stavkom 1. točkama 1., 2., 4., 5., 6., 7. i 8., te ako ima akt o upisu obrta u obrtni registar i akt o razvrstavanju radnih mjesta s popisom zaposlenika i njihovim ovlastima za svako radno mjesto.

Članak 15.

Ministarstvo će rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti privatne zaštite do otklanjanja nedostataka ako pravna osoba ili obrtnik više ne ispunjava neki od uvjeta za stjecanje odobrenja za rad propisanih člankom 13. i 14. ovoga Zakona.

Članak 16.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 13. i 14. ovoga Zakona i rješenja iz članka 15. ovoga Zakona kojim se zabranjuje obavljanje djelatnosti privatne zaštite nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

Članak 17.

Odgovorna osoba u pravnoj osobi i obrtnik dužni su u roku od osam dana izvijestiti Ministarstvo o promjeni uvjeta na temelju kojih su pravna osoba, odnosno obrtnik ishodili odobrenje za obavljanje djelatnosti privatne zaštite.

U roku iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba, odnosno obrtnik dužni su izvijestiti Ministarstvo i o prestanku rada pravne osobe ili obrta.

Članak 18.

Za odgovornu osobu pravne osobe iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona može se imenovati osoba koja:

1. ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Republici Hrvatskoj,
2. je navršila 18 godina života,
3. ima najmanje višu stručnu spremu, koja za odgovornu osobu u pravnoj osobi koja obavlja poslove tehničke zaštite mora biti tehničkog smjera,
4. ima opću zdravstvenu sposobnost,
5. nije pravomoćno osuđena ili se protiv nje ne vodi kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, odnosno za istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište, kao i osoba kod koje je nastupila rehabilitacija za ta kaznena djela,
6. nije u posljednje tri godine prije imenovanja pravomoćno kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s elementima nasilja, odnosno istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište,

7. ispunjava sigurnosne uvjete, koje provjerom utvrđuje nadležna sigurnosna služba,
8. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo.

Sigurnosna provjera iz stavka 1. točke 7. ovoga članka provodi se uz pisani pristanak i potpis odgovorne osobe iz ovoga članka.

Ukoliko odgovorna osoba u pravnoj osobi ili obrtnik ne pristanu na sigurnosnu provjeru, Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja.

Poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma dokazuje se svjedodžbom, odnosno diplomom o završenom školovanju na hrvatskom jeziku ili drugom odgovarajućom ispravom nadležne obrazovne ustanove.

2. DOPUŠTENJE ZA OBAVLJANJE POSLOVA PRIVATNE ZAŠTITE

Članak 19.

Poslove privatne zaštite mogu obavljati osobe koje su dobile dopuštenje policijske uprave za obavljanje tih poslova.

Dopuštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se za obavljanje poslova tjelesne zaštite i za obavljanje poslova tehničke zaštite.

Poslovi privatne zaštite, ovisno o razini složenosti te ovlastima osoba koje ih obavljaju razvrstavaju se na poslove:

1. čuvara,
2. zaštitara,
3. zaštitara – tehničara.

Članak 20.

Dopuštenje za obavljanje poslova čuvara može se izdati osobi koja:

1. ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Republici Hrvatskoj,
2. je navršila 18 godina života,
3. ima najmanje srednju stručnu spremu,
4. ima opću zdravstvenu sposobnost, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove ili specijaliste medicine rada u privatnoj praksi,
5. nije pravomoćno osuđena ili se protiv nje ne vodi kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, odnosno za istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište, kao i osobi kod koje je nastupila rehabilitacija za ta kaznena djela,
6. nije u posljednje tri godine prije podnošenja zahtjeva pravomoćno kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s elementima nasilja, odnosno istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište,
7. koja udovoljava operativnoj provjeri koju provodi nadležna policijska uprava,
8. ima položen stručni ispit za čuvara,
9. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo.

Poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma dokazuje se svjedodžbom, odnosno diplomom o završenom školovanju na hrvatskom jeziku ili drugom odgovarajućom ispravom nadležne obrazovne ustanove.

Članak 21.

Osoba koja ima 3 godine radnog iskustva na poslovima policijskog službenika Ministarstva odnosno na vojno-policijskim poslovima Ministarstva obrane, istražnim poslovima, poslovima državnog odvjetništva, pravosudnog policajca, pripadnika gardijskih postrojbi ili pripadnika sigurnosnih službi ne mora polagati stručni ispit za čuvara i zaštitara.

Osoba koja je završila srednju školu smjera čuvar/zaštitar, policajac ili pravosudni policajac ne mora polaziti izobrazbu za čuvare i zaštitare.

Članak 22.

Izobrazbu čuvara i zaštitara mogu provoditi ustanove sukladno propisima o obrazovanju odraslih.

Za provedbu izobrazbe čuvara i zaštitara ustanove iz stavka 1. ovoga članka moraju ishoditi

odobrenje Ministarstva, sukladno uvjetima koje propisuje ministar unutarnjih poslova.

Članak 23.

Dopuštenje za obavljanje poslova zaštitara može se izdati osobi koja uz uvjete iz članka 20. ovoga Zakona:

1. ispunjava uvjete za držanje i nošenje oružja utvrđene propisima o oružju,
2. ima položen stručni ispit za zaštitara,
3. ima posebnu zdravstvenu sposobnost.

Posebna zdravstvena sposobnost iz stavka 1. točka 3. ovoga članka dokazuje se potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove ili specijaliste medicine rada u privatnoj praksi.

Članak 24.

Dopuštenje za obavljanje poslova tehničke zaštite može se izdati osobi koja uz uvjete iz članka 20. stavka 1. točke 1., 2., 5., 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona ima najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera.

Članak 25.

Zahtjev za izdavanje dopuštenja iz članka 20., 23. i 24. ovoga Zakona s dokazima o ispunjavanju uvjeta podnosi se policijskoj upravi nadležnoj prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta podnositelja zahtjeva.

Protiv rješenja policijske uprave kojim se odlučuje o dopuštenju za obavljanje poslova privatne zaštite može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 26.

Policijska uprava će osobama koje obavljaju poslove privatne zaštite, a koje više ne ispunjavaju neki od propisanih uvjeta potrebnih za stjecanje dopuštenja, rješenjem zabraniti obavljanje poslova privatne zaštite.

Protiv rješenja policijske uprave iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

IV. OVLAŠTI OSOBA KOJE OBAVLJAJU POSLOVE PRIVATNE ZAŠTITE

1. TJELESNA ZAŠTITA

Članak 27.

Ovlašti osoba kojima je izdano dopuštenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite su:

1. provjera identiteta osoba,
2. davanje upozorenja i zapovjedi,
3. privremeno ograničenje slobode kretanja,
4. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava,
5. osiguranje mjesta događaja,
6. uporaba čuvarskog psa,
7. uporaba tjelesne snage,
8. uporaba vatrenog oružja.

Čuvari ne mogu koristiti ovlasti iz točke 3., 6., 7. i 8. stavka 1. ovoga članka.

Članak 28.

Zaštitari i čuvari svoje ovlasti mogu primijeniti samo u objektima i prostorima iz članka 8. ovoga Zakona.

Iznimno, zaštitar, kada obavlja posao neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj), može primijeniti svoje ovlasti izvan objekata i prostora iz stavka 1. ovoga članka kada odbija istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad usmjeren prema njemu ili prema osobi koju štiti.

Članak 29.

Čuvari i zaštitari dužni su postupiti po zapovijedi policijskog službenika.

Čuvari i zaštitari ne smiju izvršiti zapovijed policijskog službenika i nadređenog rukovoditelja ako bi time počinili kazneno djelo ili prekršaj.

Članak 30.

U primjeni ovlasti iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona čuvari i zaštitari su dužni postupati čovječno i poštovati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe te druga temeljna prava i slobode čovjeka.

Primjena ovlasti mora biti razmjerna potrebi zbog koje se poduzima.

Primjena ovlasti ne smije izazvati veće štetne posljedice od onih koje bi nastupile da čuvari i zaštitari nisu primijenili ovlasti.

Članak 31.

Ako rade u građanskoj odjeći čuvari i zaštitari su prije korištenja ovlasti iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona dužni pokazati iskaznicu.

Iznimno, osobe iz stavka 1. ovoga članka ne moraju pokazivati iskaznicu ako okolnosti ukazuju da bi takav postupak spriječio i umanjio svrhu zaštite.

1.1. Provjera identiteta osobe

Članak 32.

Prilikom obavljanja poslova tjelesne zaštite čuvar i zaštitar može provjeriti identitet osobe:

1. prilikom ulaska i izlaska iz šticeenog objekta ili prostora,
2. koja se zatekne u prijevoznom sredstvu koje ulazi ili izlazi iz šticeenog objekta ili prostora,
3. koja se zatekne na prostoru na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja,
4. koja se zatekne u izvršenju kaznenog djela ili prekršaja,
5. po zapovjedi policijskog službenika.

Provjera identiteta osobe provodi se uvidom u njenu osobnu iskaznicu ili uvidom u drugu javnu ispravu s fotografijom.

1.2. Davanje upozorenja i zapovjedi

Članak 33.

Čuvar i zaštitar će upozoriti osobu koja svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem dužne radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili sigurnost imovine, narušiti javni red i mir ili ako se opravdano očekuje da bi ta osoba mogla počinuti ili izazvati drugu osobu da počini kazneno djelo ili prekršaj.

Zapovijed se izdaje radi:

1. otklanjanja opasnosti za život i osobnu sigurnost šticeenih osoba,
2. otklanjanja opasnosti za šticeenu imovinu,
3. sprječavanja izvršenja kaznenih djela i prekršaja, hvatanja njihovih počinitelja i osiguranja tragova tih djela koji mogu poslužiti kao dokaz,
4. održavanja reda i mira i uspostavljanja narušenog reda i mira,
5. zaprječavanja pristupa ili zadržavanja na prostoru ili objektu koji se štiti,
6. sprječavanja i otklanjanja posljedica u slučaju opće opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama, epidemijama ili drugim oblicima ugrožavanja opće sigurnosti.

Upozorenja i zapovijedi se daju usmeno ili pisano, pokretima i postavljanjem tijela (pokazivanjem ruku i sl.).

1.3. Privremeno ograničavanje slobode kretanja

Članak 34.

Osobi se u skladu s ovim Zakonom može privremeno ograničiti kretanje:

1. radi sprječavanja izvršenja kaznenih djela ili prekršaja,
2. radi hvatanja počinitelja kaznenih djela ili prekršaja,
3. radi osiguranja svjedoka i dokaza koji mogu poslužiti u kaznenom i prekršajnom postupku.

Zaštitar o ograničenju kretanja osoba mora odmah izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovjedi policije.

O razlozima za privremeno ograničavanje slobode kretanja pravna osoba za privatnu zaštitu dužna je pisano izvijestiti policijsku upravu najkasnije u roku od 24 sata.

1.4. Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava

Članak 35.

Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava poduzima se prilikom ulaska i izlaska iz štíćenog prostora.

Čuvar i zaštitar su ovlašteni obavljati pregled osoba, predmeta koje osoba sa sobom nosi i prometnog sredstva kada je to nužno radi pronalaska predmeta koji mogu biti predmet kaznenog djela ili prekršaja, koji su namijenjeni kao sredstvo za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku ili predmeta koji se mogu koristiti za uništenje i oštećenje objekta koji se štiti i predmeta podobnih za napad ili samoozljeđivanje.

Pregledom osobe smatra se uvid u sadržaj odjeće i obuće.

Pregledom prometnog sredstva u smislu stavka 1. ovoga članka, smatra se pregled svih otvorenih i zatvorenih prostora prometnog sredstva i predmeta koji se prevoze i dokumenata na osnovi kojih se predmeti provoze.

Pregled predmeta koje osoba nosi sa sobom obuhvaća pregled predmeta koje su kod osobe ili u njezinoj izravnoj blizini ili predmeta osobe po čijem se nalogu u njezinoj pratnji oni prevoze.

Pregled osoba mora obaviti osoba istog spola, osim slučajeva kada je neophodno žurno pregledati osobe radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad.

Prilikom pregleda čuvari i zaštitari su ovlašteni koristiti tehnička sredstva.

Članak 36.

Prilikom izlaska iz štíćenog prostora, ako osoba na zahtjev čuvara ili zaštitara ne želi otvoriti zatvoreni predmet ili pretinac u prometnom sredstvu, te ako postoji osnovana sumnja da pregledavana osoba kod sebe, u prometnom sredstvu ili predmetu kojega nosi sa sobom posjeduje predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku ili postupku pred prekršajnim sudom, zaštitar je ovlašten zadržati osobu.

O zadržavanju i razlozima za zadržavanje bez odgode će na pogodan način izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovijedi policije.

1.5. Osiguranje mjesta događaja

Članak 37.

Kada se unutar štíćene zone dogodi kazneno djelo i prekršaj ili drugi događaj povodom kojega je potrebno izravnim opažanjem utvrditi ili razjasniti činjenice, čuvar ili zaštitar u obvezi su osigurati mjesto događaja do dolaska policije.

Zaštitar ima pravo zadržati osobu za koju procijeni da može dati obavijesti važne za razjašnjavanje događaja, a o zadržavanju i razlozima zadržavanja bez odgode će na pogodan način izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovijedi policije.

1.6. Uporaba čuvarskih pasa

Članak 38.

Posebno izvježbani psi mogu se koristiti u obavljanju poslova tjelesne zaštite samo pod nadzorom zaštitara i uz uporabu zaštitne košare.

Psi se smiju koristiti samo za osiguranje osoba i objekata unutar ograđenog prostora.

Iznimno, pod nadzorom posebno obučenog vodiča, koji ima ovlast za obavljanje poslova zaštitara, psi se mogu koristiti za osiguranje zaštićenih dijelova prirode utvrđenih propisima o zaštiti prirode.

Psi se smiju upotrijebiti kao sredstvo prisile u slučajevima:

1. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu tjelesne snage,
2. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu vatrenog oružja.

U slučaju iz stavka 4. točke 2. ovoga članka pas se smije koristiti i bez zaštitne košare.

1.7. Uporaba tjelesne snage

Članak 39.

Pod tjelesnom snagom u smislu ovoga Zakona smatra se uporaba različitih zahvata borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu druge osobe, kojima je cilj odbijanje napada ili svladavanje otpora, uz nanošenje što manjih štetnih posljedica.

Zaštitari mogu u obavljanju poslova tjelesne zaštite upotrijebiti tjelesnu snagu, ako drugačije ne mogu:

– odbiti protupravni i neposredni napad kojim se ugrožava njihov život ili život osoba koje čuvaju,

– odbiti protupravni i neposredni napad usmjeren na uništenje i umanjivanje vrijednosti imovine koju čuvaju, a da pri tom štetne posljedice ne budu veće od prijetećih.

Tjelesnu snagu zaštitari mogu upotrijebiti radi savladavanja otpora, sprječavanja bijega i ako zakonito izdana upozorenja i zapovijedi ne jamče uspjeh.

1.8. Uporaba vatrenog oružja

Članak 40.

Zaštitar može nositi propisane vrste kratkoga vatrenog oružja samo pri obavljanju sljedećih poslova privatne zaštite:

1. zaštite novčarskih ustanova (riznica, banaka, štedionica, mjenjačnica i dr.),
2. neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj),
3. zaštite objekata u kojima se koriste i skladište radioaktivne tvari, nuklearno gorivo i otpaci te za ljude i okoliš druge štetne tvari,
4. zaštite i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti,
5. zaštite objekata od posebnog značaja za obranu zemlje.

Zaštitar ima pravo uporabiti vatreno oružje kada, obavljajući poslove privatne zaštite, na drugi način ne može odbiti istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad usmjeren prema njemu ili prema osobama koje štiti.

Prije uporabe vatrenog oružja zaštitar će uputiti usmeno upozorenje »stoj!«, a nakon toga drugo upozorenje »stoj, pucat ću!«.

Upozorenje iz stavka 3. ovoga članka neće se upućivati ukoliko bi se time doveli u pitanje životi osoba koje se štite ili život zaštitara.

Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena protiv maloljetnika ili kada se dovodi u opasnost život trećih osoba, izuzev kada je uporaba vatrenog oružja jedino sredstvo za obranu od izravnog napada kojim se ugrožava život zaštitara ili život osoba koje štiti.

Kod uporabe vatrenog oružja zaštitar je dužan usmjeriti oružje prema onim dijelovima tijela na kojima se s najmanje ozljeda postiže svrha zbog koje je vatreno oružje uporabljeno.

Zaštitari mogu, u obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka, uporabiti samo oružje pravne osobe za privatnu zaštitu čiji su zaposlenici.

2. PROVJERA ZAKONITOSTI PRIMJENE OVLAŠTI ČUVARA I ZAŠTITARA

Članak 41.

Čuvari i zaštitari koji primjenjuju ovlasti iz članka 27. stavka 1. točke 3., 5., 6., 7. i 8., dužni su odmah, a najkasnije u roku od osam sati od primjene ovlasti, pisano izvijestiti odgovornu osobu u pravnoj osobi.

Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka, dužna je najkasnije u roku od 24 sata dostaviti pisano izvješće nadležnoj policijskoj upravi o primjeni ovlasti i posljedicama s mišljenjem o zakonitosti primjene ovlasti, te svim prikupljenim dokazima.

Izvješće pravne osobe mora sadržavati:

1. mjesto, vrijeme i cjelovit opis tijeka događaja,
2. identifikacijske podatke sudionika u događaju,
3. opis činjeničnog stanja, posljedice i sve pravno relevantne činjenice koje mogu poslužiti za

ocjenu primijenjene ovlasti,
4. podatke o očevicima.

Članak 42.

Na temelju izvješća iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona, i drugih prikupljenih saznanja, policijska uprava ocjenjuje zakonitost primjene ovlasti i o tome izvješćuje pravnu osobu.

Kada su sredstva prisile uporabljena u granicama ovlasti isključena je odgovornost čuvara ili zaštitara koji ih je uporabio.

3. TEHNIČKA ZAŠTITA

Članak 43.

Tehnička zaštita osoba i imovine provodi se tehničkim sredstvima i napravama, uz primjenu raznih oblika tehničkog štíćenja, a osobito:

- protuprovalne i protuprepadne tehnike,
- zaštite od nedopuštenog pristupa u štíćene prostore,
- zaštite od unošenja eksplozivnih, ionizacijskih i inih opasnih tvari,
- zaštite od iznošenja, odnosno otuđenja štíćenih predmeta.

Tehnička zaštita iz stavka 1. ovoga članka provodi se na području štíćenog prostora ili u samom štíćenom objektu.

Članak 44.

Tehnička sredstva i naprave mogu biti povezane u sustave tehničke zaštite.

Sustavi tehničke zaštite moraju biti izvedeni, održavani i servisirani sukladno propisima o uvjetima i načinu provedbe tehničke zaštite.

Članak 45.

Poslove tehničke zaštite mogu obavljati osobe koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova zaštitara – tehničara.

Poslove postavljanja zaštitno alarmnih sustava te održavanja tehničkih naprava i sredstava može obavljati zaštitar – tehničar koji ima završenu srednju stručnu spremu.

Poslove izrade prosudbe ugroženosti štíćene građevine ili prostora te projektiranja tehničkih zaštitnih sustava može obavljati zaštitar – tehničar koji ima završenu višu stručnu spremu ili srednju stručnu spremu i pet godina radnog iskustva na poslovima tehničkog štíćenja.

Poslove nadzora nad izvođenjem radova tehničkih zaštitnih sustava, revizije projektne dokumentacije tehničkih zaštitnih sustava, tehničkog primitka te pružanja intelektualnih usluga u području tehničke zaštite može obavljati zaštitar – tehničar koji ima završenu visoku stručnu spremu.

4. DOJAVNI CENTAR

Članak 46.

Pravna osoba i obrtnik koji ima odobrenje za obavljanje poslova privatne zaštite može ustrojiti dojavni centar u koji se prosljeđuju signali sa sustava tehničke zaštite.

Pravna osoba ili obrtnik dužni su osigurati intervenciju po dojavnom signalu.

Intervenciju po dojavnom signalu moraju pružiti najmanje dva zaštitara, koji tom prilikom mogu nositi oružje.

Dojavni centar može imati i pravna osoba i obrtnik koji imaju osnovanu unutarnju čuvarsku službu.

Članak 47.

Dojavni centar pravne osobe i obrtnika dužan je odmah izvijestiti policiju o svim saznanjima koja ukazuju na kazneno djelo, na počinitelja kaznenog djela ili predmete koji su poslužili ili su nastali počinjenjem kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno prekršaja protiv javnog reda i mira sa elementima nasilja.

V. ODORE I ISKAZNICE OSOBA KOJE OBAVLJAJU POSLOVE PRIVATNE ZAŠTITE

Članak 48.

Poslovi tjelesne zaštite u pravilu se obavljaju u odori.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zaštitar u obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj) ne mora nositi odoru.

Iznimno, uz prethodno odobrenje nadležne policijske uprave, i ostale poslove tjelesne zaštite čuvar i zaštitar mogu obavljati u građanskoj odjeći.

Ako policijska uprava u roku od 48 sati od podnošenja zahtjeva ne uskrati odobrenje iz stavka 3. ovoga članka, smatrat će se da je odobrenje dato.

Odora ne smije biti po boji, kroju i oznakama jednaka ili slična odori Hrvatske vojske, odorama pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova ili odori državnih službenika drugih tijela državne vlasti.

Članak 49.

Čuvari i zaštitari smiju nositi odoru samo pri obavljanju poslova privatne zaštite koji su naloženi radnim nalogom.

Odora ili dijelovi odore i zaštitni znak pravne osobe ne smiju se nositi ili koristiti od strane neovlaštenih osoba.

Članak 50.

U obavljanju poslova zaštite osoba i imovine čuvar i zaštitar moraju nositi čuvarsku iskaznicu, istaknutu na vidnom mjestu, te posjedovati radni nalog.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, čuvar i zaštitar, koji obavlja poslove privatne zaštite u građanskoj odjeći, ne mora nositi iskaznicu istaknutu na vidnom mjestu, ali ju je dužan imati uz sebe.

Zaštitar – tehničar poslove postavljanja i održavanja sredstava i naprava za tehničku zaštitu osoba i imovine obavlja na temelju radnog naloga, a uz sebe mora imati iskaznicu.

Članak 51.

Osobama koje obavljaju poslove privatne zaštite iskaznicu izdaje policijska uprava prema mjestu prebivališta, odnosno trajnog boravišta podnositelja zahtjeva.

Policijska uprava će oduzeti iskaznicu osobi koja obavlja poslove privatne zaštite ako prestane postojati neki od propisanih uvjeta za obavljanje tih poslova ili kojoj prestane radni odnos.

Pravna osoba ili obrtnik dužni su izvijestiti nadležnu policijsku upravu u slučaju nastupanja okolnosti iz stavka 2. ovoga članka u roku od tri dana.

Osoba iz stavka 2. ovoga članka dužna je nadležnoj policijskoj upravi iskaznicu vratiti u roku od osam dana, od dana prestanka postojanja nekog od propisanih uvjeta za obavljanje poslova privatne zaštite, odnosno od dana prestanka radnog odnosa.

VI. UNUTARNJA ČUVARSKA SLUŽBA

Članak 52.

Radi ustrojavanja zaštite radnika i imovine unutar vlastitoga poslovnog prostora, pravne osobe i obrtnici mogu osnovati unutarnju čuvarsku službu.

Pravna osoba i obrtnik mogu osnovati unutarnju čuvarsku službu ako:

1. ima poslovne prostorije namijenjene za unutarnju čuvarsku službu uređene sukladno propisima o posebnim prostornim i tehničkim uvjetima za smještaj oružja te za zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda ili zloporaba,

2. zaposlenici unutarnje čuvarske službe ispunjavaju uvjete propisane člancima 20., 23. i 24. ovoga Zakona,

3. odgovorna osoba unutarnje čuvarske službe ispunjava uvjete propisane člankom 18. stavkom 1. ovoga Zakona.

Iznimno, odgovorna osoba iz stavka 2. točke 3. ovoga članka, u unutarnjoj čuvarskoj službi u kojoj nije uposleno više od 30 čuvara i/ili zaštitara, može imati srednju stručnu spremu.

Članak 53.

Unutarnja čuvarska služba može započeti s radom na temelju odobrenja policijske uprave.

Zahtjev za izdavanje odobrenja, uz dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 13. stavka 1. ovoga

Zakona mora sadržavati i:

1. opći akt o osnivanju unutarnje čuvarske službe,
2. dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 52. stavak 2. ovoga Zakona.

Unutarnja čuvarska služba koja ne koristi vatreno oružje ne podnosi dokaze o ispunjenju prostornih i tehničkih uvjeta za smještaj oružja.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje odobrenja o osnivanju i ustrojavanju unutarnje čuvarske službe može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 54.

Zaposlenici unutarnje čuvarske službe imaju ovim Zakonom propisane ovlasti čuvara, odnosno zaštitara.

Odredbe ovoga Zakona o načinu obavljanja poslova privatne zaštite na odgovarajući način se primjenjuju i na unutarnju čuvarsku službu.

VII. NADZOR

Članak 55.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi Ministarstvo.

Članak 56.

Inspekcijski nadzor provode službenici za nadzor zaštitarskih djelatnosti Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspektori).

Prilikom vršenja nadzora, inspektori iz stavka 1. ovoga članka, mogu koristiti pomoć policijskih službenika.

Inspektori iz stavka 1. ovoga članka dokazuju svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i službenom značkom.

Članak 57.

U obavljanju nadzora inspektori su ovlašteni da u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona:

- provjeravaju i utvrđuju identitet osoba koje zateknu u nadziranom prostoru objektu ili prijevoznom sredstvu u obavljanju poslova zaštite osoba i imovine, odgovornih osoba u tvrtki za zaštitu osoba i imovine te istovjetnost predmeta koji su vezani za djelatnost zaštite osoba i imovine,
- privremeno ograniče slobodu kretanja radi pronalaženja i hvatanja osobe za koju postoje osnove sumnje da je u obavljanju ili vezano za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine počinila prekršaj,
- privremeno oduzimaju predmete kada okolnosti ukazuju da je određeni predmet vezan za izvršenje prekršaja ili može poslužiti kao dokaz u postupcima koji se provode nakon inspekcijskog nadzora,
- pregledaju i osiguraju prostorije, prostore, objekte, dokumentaciju i prometna sredstva koji su u vezi sa djelatnošću zaštite osoba i imovine kada postoje osnove sumnje da je počinjen prekršaj,
- obavljaju i druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

Nadzirane pravne i fizičke osobe dužne su inspektorima omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora te mu dati na uvid traženu dokumentaciju i pružiti potrebne podatke i obavijesti.

Ako u obavljanju nadzora inspektor utvrdi da pravna osoba ili obrtnik obavljaju djelatnost privatne zaštite na način koji nije u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa, Ministarstvo ili nadležna policijska uprava rješenjem može narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku, koji ne može biti duži od 60 dana.

VIII. UPISNICI

Članak 58.

Ministarstvo vodi upisnike o izdanim odobrenjima iz članka 13. i 14. ovoga Zakona.

Policijska uprava vodi upisnike o izdanim dopuštjenjima iz članka 20., 23. i 24. ovoga Zakona i čuvarskim iskaznicama iz članka 51. stavka 1. ovoga Zakona, izdanim odobrenjima iz članka 53.

stavka 1. ovoga Zakona, te o izdanim svjedodžbama o položenom stručnom ispitu osoba koje obavljaju poslove privatne zaštite.

Članak 59.

Pravne osobe i obrtnici vode upisnike o:

1. ugovorima sklopljenim sa strankama,
2. vatrenom oružju,
3. objektima, prostorima i osobama koje štite tjelesnom zaštitom, tehničkom zaštitom i koji se štite vatrenim oružjem,
4. vježbovnom gađanju zaštitara,
5. redovitim liječničkim pregledima čuvara i zaštitara.

Pravne osobe i obrtnici koji imaju unutarnje čuvarske službe vode upisnike iz stavka 1. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga članka.

IX. OVLAST ZA DONOŠENJE PROPISA

Članak 60.

Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o:

- uvjetima i načinu izdavanja posebnog odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti (članak 5. stavak 2. ovoga Zakona),
- vrsti oružja i streljiva te primopredaji, održavanju i evidenciji u vezi s oružjem i streljivom (članak 12.),
- prostornim i tehničkim uvjetima koje mora ispunjavati poslovni prostor iz članka 13. stavka 1. točke 6. i članka 52. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona,
- izobrazbi, uvjetima koje moraju ispunjavati ustanove koje osposobljavaju čuvare i zaštitare, uvjetima polaganja, programu i načinu polaganja ispita za čuvara, zaštitara i zaštitara – tehničara te sastavu ispitnog povjerenstva (članak 20. stavak 1. točka 8., članak 22., članak 23. i članak 24.),
- uvjetima i načinu provedbe tjelesne i tehničke zaštite (članak 27. do 40. i članak 43. do 45.),
- sadržaju i izgledu čuvarske iskaznice (članak 51. stavak 1.),
- obrascu službene iskaznice, obliku i izgledu službene značke inspektora, te načinu izdavanja, zamjene i vođenja evidencije o izdanim službenim iskaznicama i značkama (članak 56. stavak 3.),
- sadržaju izgledu i načinu vođenja upisnika utvrđenih u članku 58. i 59. ovoga Zakona.

Članak 61.

Ministar zdravstva, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, donijet će propise o mjerilima i načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara.

Zdravstvene ustanove ovlaštene za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti osoba iz stavka 1. ovoga članka rješenjem određuje ministar zdravstva, o čemu obvezno izvješćuje Ministarstvo.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 62.

Novčanom kaznom od 40.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako primjenjuje operativne metode i sredstva koje na temelju posebnih propisa primjenjuju Ministarstvo i druga tijela državne uprave (članak 1. stavak 2.),
2. ako obavlja poslove osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti, bez posebnog odobrenja ili ako te poslove obavlja na nepropisan način (članak 5. stavak 2.),
3. ako posjeduje vatreno oružje u količini većoj od one koja je propisana ovim Zakonom ili koristi oružje koje nije propisano, odnosno koje nije u vlasništvu tvrtke (članak 12.),
4. ako organizira ili obavlja djelatnost privatne zaštite a nije registrirana za obavljanje te djelatnosti niti je dobila odobrenje Ministarstva (članak 4. stavak 1., 2. i 5. i članak 13.),
5. ako zapošljava, odnosno dozvoljava obavljanje čuvarskih poslova osobama koje nemaju propisano dopuštenje (članak 19.),
6. ako je unutarnja čuvarska služba započela s radom bez propisanog odobrenja (članak 53.

stavak 1.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 4., 5. i 6. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna obrtnik.

Za prekršaj iz stavka 1. i 3. ovoga članka počinjen u povratu prekršajni sud će uz novčanu kaznu pravnoj osobi ili obrtniku izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti privatne zaštite u trajanju do jedne godine.

Članak 63.

Novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako obavlja poslove privatne zaštite bez ugovora sklopljenog u pisanom obliku (članak 6.),

2. ako ne koristi sredstva i naprave koje imaju propisanu kakvoću proizvoda prema hrvatskim normama, odnosno prihvaćenim pravilima tehničke struke ili ne osigura ispravnost ugrađene tehničke opreme ili njeno redovito održavanje i popravak za vrijeme jamstvenog roka (članak 10.),

3. ako naredi ili omogući da čuvari primjenjuju svoje ovlasti suprotno ovom Zakonu (članak 27. i 45.),

4. ako u obavljanju poslova tjelesne zaštite koristi čuvarske pse izvan ograđenog prostora koji se štiti (članak 38. stavak 2.),

5. ako zaposlenicima ne osigura radnu odoru, odnosno ako je radna odora izgledom i krojem suprotna odredbama ovoga Zakona (članak 48.),

6. ako u određenom roku ne izvrši otklanjanje nepravilnosti koje je rješenjem naredilo Ministarstvo ili nadležna policijska uprava (članak 57. stavak 3.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 3.000,00 do 6.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 2., 3. i 6. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 4.000,00 do 8.000,00 kuna obrtnik.

Za prekršaj iz stavka 1. i 3. ovoga članka počinjen u povratu prekršajni sud će uz novčanu kaznu pravnoj osobi ili obrtniku izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti privatne zaštite u trajanju do osam mjeseci.

Članak 64.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako poslove tjelesne zaštite obavlja na javnim površinama bez odobrenja Ministarstva (članak 8. stavak 2.),

2. ako sa zaštitarom i čuvarom sklopi ugovor o djelu (članak 11.),

3. ako je omogućila ili naredila šticećenje objekta ili prostora vatrenim oružjem suprotno odredbama članka 40. stavka 1. ovoga Zakona,

4. ako u roku od 24 sata ne dostavi pisano izvješće nadležnoj policijskoj upravi o primjeni ovlasti od strane čuvara (članak 41. stavak 2.),

5. ako ne osigura intervenciju po dojavnom signalu (članak 46. stavak 2. i 3.),

6. čiji dojavni centar ne izvijesti policiju na način propisan člankom 47. ovoga Zakona,

7. ako omogući ili naredi čuvarima da obavljaju poslove privatne zaštite u građanskoj odjeći suprotno odredbama članka 48. ovoga Zakona,

8. ako u njoj zaposleni čuvari nose radnu odoru izvan radnog vremena (članak 49. stavak 1.),

9. ako u roku od tri dana ne izvijesti policijsku upravu da je njenom zaposleniku prestao radni odnos ili da je prestao postojati neki od propisanih uvjeta za obavljanje poslova privatne zaštite (članak 51. stavak 3.),

10. ako onemogućava inspektora u provođenju nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 57. stavak 2.),

11. ako ne vodi propisane upisnike (članak 59.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. točke 5., 9., 10. i 11. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 6.000,00 kuna obrtnik.

Članak 65.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. osoba koja obavlja poslove privatne zaštite bez izdanog dopuštenja (članak 19.),
2. ustanova koja obavlja izobrazbu čuvara bez ovlasti Ministarstva (članak 22.),